

TV, film, foredrag, rejser m.m.

Uge 27

Lørdag den 29. juni:

DK4 kl. 18.25-19.00: Kulturhave med Ina-Miriam Rosenbaum.

Der er muligvis ændringer i ovenstående. Bliver måske sendt på et andet tidspunkt.

Bonusinfo:

KulturHave med Ina-Miriam Rosenbaum

I starten stod der ikke skrevet skuespiller og teater på Ina-Miriam Rosenbaums karriere-CV. Journalist og jurist var mere oplagt, men hjulpet lidt af sin far, den kendte entertainer Simon Rosenbaum, endte Ina-Miriam alligevel på Statens Teaterskole.

Hendes karriere har været et af de mere lysende i Dansk Teater med et klart, socialt og samfundsmæssigt engagement. Satire, humor, cabaret, shows, revy og skuespil sammen med TV og film har været de mange platforme for Ina-Miriam Rosenbaums kunstneriske udfoldelser.

Hele tre Reumertpriser er det blevet til, bl.a. for "Marguerite - en pige med pep," hvor hun portrætterede Marguerite Viby og forestillingen JOB, hvor hun er alene på scenen i den musikdramatiske fortælling om migration.

I 2017 indledte hun føljetonen Projekt Glemmebogen på Teater Grob om de vigtige politiske skandalesager der bliver "glemt eller forsvinder".

Ina-Miriam fortæller i "KulturHave", hvorfor det er vigtigt, at Teatret tager disse sager op og giver dem en kunstnerisk drejning og dermed lægger op til en mere kritisk og perspektiverende dialog og debat. Rosenbaum fortæller også om sin medfødte nysgerrighed, om sit politiske engagement, og hvorfor teatret er vigtigt for vort demokrati, særligt i denne tid.

I 2021 tog Ina-Miriam Rosenbaum fat på Danmarks krig i Irak i 2003. Hun kalder det selv et satiredokudrama, og det bliver så sidste afsnit i Projekt Glemmebogen.

Søndag den 30. juni:

NRK1 kl. 10.30-11.00: Tareq Taylors madrejse.

Tareq rejser til kystbyen Tel Aviv for at se, hvordan byens mere vesterlandske madscene skiller sig ud fra de arabiske restaurantkøkkener. Zafer tager sin datter Sunny med for at surfe, og i familiehuset i Jerusalem får Tareq hjælp af sin ven Izzeldin med at lave en vegansk bamjegryde.

Bonusinfo:

Tareq Taylor

Tareq Frank Daoudi Taylor, er født den 30. juli 1969 i Malmö Sankt Johannes församling, Malmöhus län, og er en svensk TV-kok og kokebogsforfatter.

Tareq Taylor er søn af palæstinensereren Seif Daoudi og Annie Taylor.

Tareq Taylor har arbejdet som kok siden 1980-erne. Han drev i flere år Slottsträdgårdens Kafé i Slottsparken i Malmö og var tidligere ejer af Restaurang Trappaner i samme by. I efteråret 2014 åbnede han restaurangen og madstudiet "Kockeriet" ved Kulturkvarteret S:t Gertrud. Han har også udgivet 7 bøger med madtemaer, hvoraf flere er blevet belønnet med udmærkelser og priser.

Mandag den 1. juli:

SVT2 kl. 18.30-18.45: Møde med - jiddisch.

Der er desværre ikke flere oplysninger om denne udsendelse.

Tomas Woodski med en af sine gæster Jan Schwartz

Bonusinfo:

Lidt om jiddisch sprog:

Askenaz betyder **Tyskland** på hebraisk, og det bruges som en fællesbetegnelse for jøder af østeuropæisk oprindelse. For 200 år siden talte jøder i Østeuropa næsten udelukkende jiddisch, en slags middelaldertysk blandet med hebraiske og aramæiske låneord. Der er mange forskellige dialekter på jiddisch; én dialekt taltes i Ukraine og Rumænien, én anden i Polen, Galicien og Østungarn, én tredje i Baltikum og Hviderusland, en fjerde i Tyskland, Svejs og Østrig. Derfor var det ikke sikkert, at en jøde fra det nuværende Polen kunne forstå en jøde fra Litauen, selvom de begge talte jiddisch. Det kom an på hvilken dialekt, man var vokset op med.

Jiddisch betyder ordret 'jødisk' og skrives med hebraiske bogstaver i stedet for latinske.

I dag taler meget få mennesker jiddisch, der ikke længere et levende sprog, og det forsvandt næsten fuldstændigt efter Anden Verdenskrig, fordi mange af dem, der talte det, blev slået ihjel.

Før krigen talte mellem 11 og 13 millioner jøder jiddisch, ligesom 85% af de 6 millioner jøder, der døde under krigen var jiddisch-talende. I dag tales jiddisch som næsten udelukkende af ultra-ortodokse jøder i steder som Israel, Antwerpen og New York. Jiddisch har dog haft en akademisk renaissance ved universiteter i Israel og USA og kan også studeres på Lund Universitet i Sverige.

Der findes en stor kulturarv på jiddisch. Mange berømte forfattere i forrige århundrede - såsom Shalom Aleichem, Isaac Leib Peretz, Isaac Bashevis Singer, Mendele Mocher Sforim og Sholem Asch - skrev på jiddisch, og teksterne i såkaldt klezmermusik er også på jiddisch.

Fra Hebraisk til Ivrit

Hebraisk har fungeret som jødernes fælles religiøse sprog gennem århundreder. Eliezer Ben-Jehuda, der bosatte sig i Jerusalem allerede i 1881, slog til lyd for, at jøderne først ville blive bundet rigtigt sammen, hvis de talte det samme sprog. Da hebraisk på det tidspunkt ikke var et talt sprog, gik Ben-Jehuda i gang med at modernisere det skriftlige bibelske sprog til et mere tidssvarende sprog, der i dag kendes som Ivrit.

Da jøder fra hele verden begyndte at bosætte sig i Israel, talte de enten jiddisch, judeo-arabisk eller ladino og/eller de respektives landes nationalsprog. I dag er Ivrit sammen med arabisk Israels officielle sprog.

Allerede før staten Israel blev oprettet, diskuterede man i zionistiske grupper hvorvidt jiddisch, tysk, eller hebraisk skulle være talesproget i landet og hos jøder i diasporaen. Mere ortodokse, europæiske jøder mente, at man skulle tale sit modersmål, fordi de så hebraisk som et helligt sprog, der kun skulle bruges til bøn, gudstjeneste og studiet af de hellige skrifter. Sekulære zionister mente derimod, at hebraisk skulle være fællessprog for jøder, og at det kunne bidrage til en fælles, national identitet.

Det betød imidlertid, at hebraisk skulle moderniseres, da bibelsk hebraisk ikke havde ord for f.eks. elektricitet, bil, majs eller tomat, som Ben-Jehuda måtte opfinde.

Det arbejde, Ben-Jehuda og andre lingvister tog på sig, er enestående. Der findes ikke andre eksempler på naturlige sprog, som ikke har nogen modersmålstalere, der pludseligt bliver modersmål for millioner af mennesker. Der er heller ikke eksempler på sprog, der udelukkende bliver brugt til religiøs brug, og som sekulariseres og bliver nationalsprog for millioner af mennesker.

Onsdag den 3. juli:

SVT2 kl. 16.05-16.20: Møde med - jiddisch.

Der er desværre ikke flere oplysninger om denne udsendelse.

Om udsendelserne:

Møde med jiddisch

Den 1. december blev den første episode af SVTs initiativ "Møde med jiddisch" sendt. Det er unikt, fordi det er det eneste program på jiddisch på svensk tv. Faktisk er det næsten det eneste i verden.

Tomas Woodski

Værten er Tomas Woodski. Han har forskellige mennesker i studiet, hvor de taler og synger på jiddisch. Han har tidligere lavet serien Woodski's World, som også blev sendt på SVT.

I de jiddische medier i USA blev det skrevet, at det var det eneste program på jiddisch i verden. Uanset om det var sandt eller ej, er det i hvert fald meget usædvanligt,« siger Woodski.

Den første sæson af "Møde med jiddisch" består af to afsnit.

Fredag den 5. juli:

SVT2 kl. 15.15-15.30: Møde med - jiddisch.

Muligvis genudsendelse af en af de ovennævnte udsendelser.